

Для ефективного розвитку «зеленого» кредитування важливо застосовувати комплексний підхід, який включає адекватну оцінку ризиків, державне регулювання, створення стимулюючих механізмів для банків та врахування інтересів суспільства. Це дозволить забезпечити сталий розвиток фінансового сектору в умовах глобальних екологічних викликів.

Перелік використаних джерел

4. Чайковський Я., Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Є., Луців П. Банківське зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2025. Том 2 (61). С. 54-72. DOI: 10.55643/fcaptp.2.61.2025.4651

5. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. Центр Разумкова. 2019. 316 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf

6. Державна підтримка енергозбереження – програма «теплих кредитів». URL: <https://saee.gov.ua/uk/consumers/tepli-kredyty>

УДК (338+658.5)

Чорноока Ю. Р., студентка 1-го курсу магістратури спеціальності 051 «Економіка»

Метошоп І. М., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки, Івано-Франківський національний технічний університету нафти і газу

МОДЕЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ, ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Основні бізнес-процеси є ключовим джерелом прибутку та головною метою діяльності будь-якого підприємства, тому що саме вони здатні забезпечити стабільний розвиток та процвітання компанії. Для того, щоб гарантувати його отримання необхідно впроваджувати заходи раціональної організації операційних бізнес-процесів, а також вміти моделювати їх, оскільки саме це дозволяє визначити «вузькі місця», оптимізувати роботу, а також забезпечує графічне відображення, наочне розуміння функціоналу компанії та розробку шляхів скорочення витрат. Необхідною умовою виконання цих цілей є аналіз усіх ланок основних процесів підприємства, впровадження обґрунтованих напрямів з підвищення рівня управління ними, а також раціональне спрямування їх на створення якісних моделей, систематизацію складових та їх розвиток, які можуть принести вигоду для підприємства і сприяти усуненню проблемних аспектів діяльності.

Згідно досліджень Гадецької З. М. та Холопової М. О., моделювання бізнес-процесу – процес відображення суб'єктивного бачення потоку робіт у вигляді формальної моделі, що складається з взаємопов'язаних операцій. Бізнес-модель – це формалізований (графічний, табличний, текстовий, символічний) опис бізнес-процесів, що відображає реально існуючу або

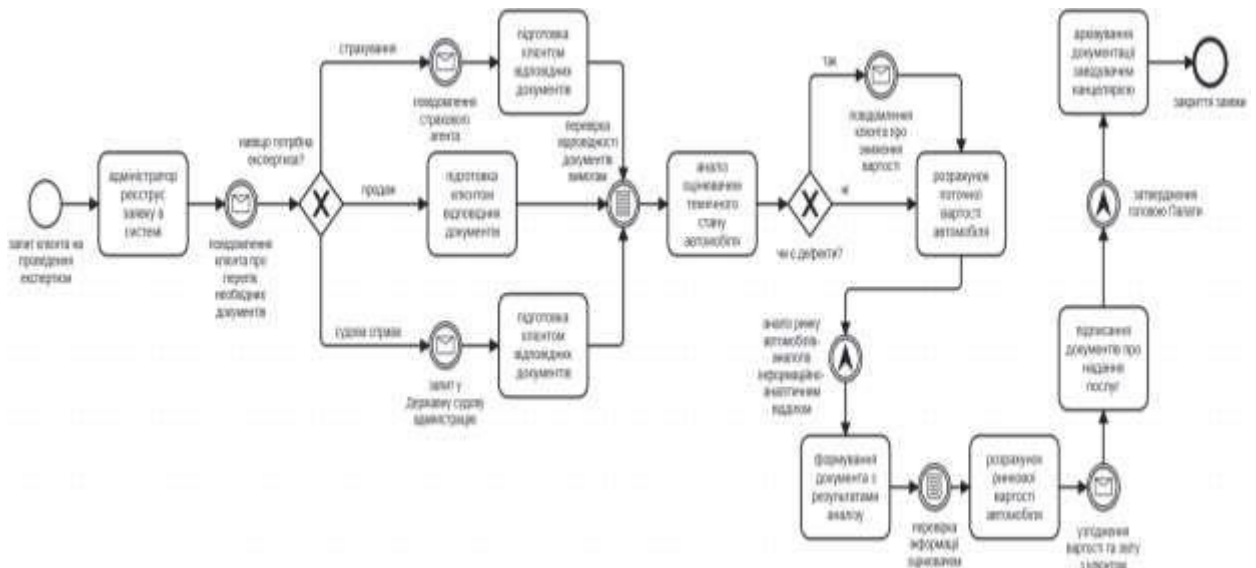
передбачувану діяльність підприємства. Метою моделювання є систематизація знань про компанію та її бізнес-процеси в наочній графічній формі з тим, щоб в подальшому дані процеси можна було аналізувати і вдосконалювати. Моделювання бізнес-процесів дозволяє проаналізувати не тільки, як працює підприємство в цілому, як воно взаємодіє із зовнішніми організаціями, замовниками та постачальниками, але і як організована діяльність на кожному окремо взятому робочому місці [1].

Одним з найважливіших інструментів моделювання основних бізнес-процесів, виділена Коломієць В., яка застосовується, зокрема, для аналізу в Івано-Франківській торгово-промисловій палаті, є нотація BPMN, яка представляє стандартизовану графічну систему, призначену для моделювання бізнес-процесів і відображення взаємодії між учасниками в них. Діаграма дозволяє створювати зрозумілі та стандартизовані блок-схеми бізнес-процесів, що полегшує їх аналіз, оптимізацію та автоматизацію. Її мета полягає у створенні чіткого зображення бізнес-процесу від його початку до кінця [2].

Для прикладу можемо навести один з основних бізнес-процесів Івано-Франківської торгово-промислової палати – експертиза вартості автомобільного транспорту. Основними етапами даного процесу є:

1. Прийом заявки на експертизу.
2. Попереднє узгодження умов – адміністратор та клієнт детально обговорюють мету проведення експертизи, такі як визначення ринкової вартості для продажу, страхування або судового розгляду.
3. Збір та перевірка інформації – адміністратор перевіряє отримані від клієнта документи на повноту і відповідність вимогам, після чого передає їх оцінювачу.
4. Оцінка ринкової вартості – оцінювач аналізує отримані дані про автомобіль, визначає його початкову вартість на основі технічного стану, пробігу, року випуску та комплектації.
5. Підготовка звіту – оцінювач складає звіт, що включає опис методології оцінки, детальний аналіз ринку та обґрунтування визначеної вартості автомобіля.
6. Передача результатів клієнту та закриття заявки.

На основі цього можемо наочно відобразити бізнес-процес експертизи вартості автомобільного транспорту, застосувавши нотацію BPMN (рис. 1)

**Рисунок 1 – Нотація BPMN основного бізнес-процесу ІФ ТПП
«Експертиза вартості автомобільного транспорту»**

Не менш важливим інструментом при оцінці основних бізнес-процесів Івано-Франківської ТПП є стандарт IDEF0, який можна використати для зображення бізнес-процесу видачі карнетів АТА (рис. 2).

**Рисунок 2 – Стандарт IDEF0 основного бізнес-процесу ІФТПП
«Видача карнетів АТА»**

Особливістю та перевагою використання даного стандарту, які відмічають фахівці, є можливість наочної картини та опису етапів модельованого процесу, що дозволяє графічно відобразити алгоритм управління та представити послідовність етапів модельованого процесу, при цьому стрілки зліва відображають завдання та вхідні ресурси, стрілки зверху – регламенти, вказівки управління та нормування, стрілки праворуч – отриманий результат (ефект) після трансформації ресурсів, стрілки знизу – зображують інструменти забезпечення (основні та частково оборотні засоби) та трудові ресурси, задіяні в процесі [3].

Використання моделей BPMN та IDEF0 є надзвичайно важливим для аналізу та оцінки ефективності основних бізнес-процесів Івано-Франківської ТПП, оскільки ці інструменти допомагають структурувати та візуалізувати діяльність організації. Разом вони створюють цілісну картину бізнес-процесів, забезпечуючи прозорість і зрозумілість для всіх зацікавлених сторін. Завдяки цьому Івано-Франківська ТПП може адаптувати свої процеси до змін у ринковому середовищі, зменшити витрати часу і ресурсів на виконання основних завдань, а також покращити якість обслуговування клієнтів.

Перелік використаних джерел

1. Гадецька З. М., Холопова М. О. Моделювання бізнес-процесів діяльності підприємства. *Ефективна економіка* : електрон. наук. фахове вид. 2016. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4950> (дата звернення: 22.11.2024).
2. Коломієць В. Що таке BPMN-діаграма і навіщо вона потрібна з прикладами. *IAMPМ*: блог онлайн-школи. 27 лют. 2024. URL: <https://iampm.club/ua/blog/shho-take-bpmn-diagrama-i-navishho-vona-potribna-z-prikladami-2/> (дата звернення: 23.11.2024).
3. Латишева О. В., Недвига М. В., Наконечна Ю. В. Використання різних нотацій моделювання бізнес-процесів торговельного підприємства для планування його діяльності. *Вісник економічної науки України* : електрон. наук. фахове вид. 2021. №1 (40). С. 91–98. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).91-98](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).91-98) (дата звернення: 24.11.2024).

УДК 339.92:355.4(477)

Чумакова І. С., студентка
економічного факультету, ЛНУ ім. Івана Франка

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ: ВІДНОВЛЕННЯ, АДАПТАЦІЯ ТА НОВІ МОЖЛИВОСТІ

Протягом останніх кількох років зовнішня торгівля України зазнала серйозних змін. Зокрема, криза, викликана пандемією COVID-19 та збройною агресією Росії, сильно вплинула на економічні показники країни, змушуючи уряд і бізнес адаптуватися до нових умов. Сьогодні зовнішня торгівля України є ключовим індикатором економічної стабільності, і оцінка її динаміки дозволяє зрозуміти, як країна реагує на виклики сучасності.

На рисунку 1 зображено динаміку зовнішньої торгівлі України за 2021-2024 роки.